

Dörfl, to je gejzír barev a energie...

Malý dárek k významnému jubileu. Tak byla při vernisáži charakterizována výstava jihlavského výtvarníka Františka Dörfla, která připomíná v Muzeu Vysočiny jeho letošní osmdesátiny.

Jiří Varhaník
Jihlava

Výběr ze své mnohaleté tvorby představuje v arkádách jihlavského muzea František Dörfl. Doma se zatím naposledy prezentoval velkou autorovou výstavou v Oblastní galerii Vysočiny v roce 2010.

Jeho současnou výstavu uvedla na přelomu července a srpna v muzeu kunsthistorička Dagmar Jelinková z Národní galerie v Praze, někdejší dlouholetá odborná pracovnice Oblastní galerie Vysočiny Jihlava. Dörfla ve svém komentáři označila za jednoho z nejsofistikovanějších a nejvýraznějších umělců nejen na Vysočině. „Je neuvěřitelné, že tento vitální malíř, sochař, kreslíř a grafik, jehož tvorba je gejzírem barev a energie, letos slaví své osmdesátiny!“ oslovila početné publikum.

Dörfl se už od šedesátých let minulého století věnuje abstrakci. Tvoří grafiky, oleje, akryly, koláže, asanbláže i plastiky. Na kontě má bezmála třicet autorových výstav, je členem Sdružení výtvarných umělců Vysočiny. Vystavoval ve Španělsku, Německu, Itálii, Litvě, Nizozemsku, v USA či na Slovensku.

Narodil se v březnu 1934 v obci Černá v Pošumaví. Válečné období jeho rodina prožila ve

DÍVČÍ HLAVA (z popelnice): František Dörfl (2012, 2013).
Foto: Jv-

Velešíně a od roku 1947 žije v Jihlavě. „Otec, také František, byl první, kdo ho zasvěcoval do tajů výtvarného umění,“ připomněla Jelinková. Ani František, stejně jako otec, ale nemohl z ekonomických důvodů studovat výtvarnou školu.

Vyučil se zámečnickem a nastoupil v padesátých letech na strojní průmyslovku v Jihlavě. „Taťka ho učil i synovec Jana Zrzavého Zdeněk, který mu ukázal originální tvorbu svého strýce...“ dodává Jelinková. Na přelomu 50. a 60. let si potom Dörfl ve výtvarných kurzech osvočil techniku i výtvarné základy. Odtud se také datuje jeho celoživotní přátelství s dalším jihlavským malířem téže generace Jindřichem Boškou.

V polovině šedesátých let ovlivnil Dörfla historik umění Otakar Máčel, který jej seznámil s nejnovějšími tendencemi i řadou zde vystavujících soudobých umělců. „Setkání

Výstava
k osmdesátinám
ještě do 21. září

s teoretikem Arsémem Pohribným mu pak otevřelo i dveře do Klubu konkrétníků a do zahraničí,“ zmiňuje další významný moment malířovy kariéry Jelinková.

Jak kunsthistorička vysvětlila, je konkrétní umění zcela nezávislé na přírodě – jeho výrazovými prostředky jsou barva, světlo, objem, prostor a pohyb. Myšlenky a představy v něm nabývají konkrétní viditelné formy, vzniká realita nových předmětů.

Právě tak vypadá i Dörflova tvorba od šedesátých let 20. století. Spolu s Boškou malíř rozvíjel geometrické struktury a ornament. „V grafice začal v šedesátých letech otiskovat nalezené součástky, prefabrikované elementy a kovový odpad. Tvořil i reliéfy a sochy...“ doplňuje Jelinková.

Bohužel slibně nastartovaný mezinárodní průnik v klubu konkrétníků přerušila pro Dörfla normalizace. „Až do konce osmdesátých let se zavřel ve svém atelieru. Kromě občasných obsídání mezinárodních grafických festivalů a bienále, kde získal i řadu ocenění, svoji tvorbu ukazoval pouze nejbližším přátelům. Veřejnosti se pak představil zase až od devadesátých let,“ popisuje Jelinková.

Dörflova tvorba se podle ní až do současnosti vyznačuje intenzivní barevností a tvárovou a formální rozmanitostí. „Vzdorovitou neuchopitelností odolává všem teoretickým line-

NÁVŠTĚVNÍCI si prohlížejí obrazy Františka Dörfla v jihlavských muzejních arkádách.
Foto: Jiří Varhaník

árním pokusům o zařazení do kontextu světového i českého umění...“ komentuje Jelinková jeho tvorbu. To podle ní podtrhuje i cyklický způsob jeho práce, kdy se k dílům vrací, předělává je a včleňuje do nových kontextů, anebo nově pracuje se staršími motivy.

Mladík Dörfl

Jihlavská výstava k Dörflově osmdesátce potrvá ještě do 21. září. Ukazuje díla dosud vůbec, anebo už dlouho nevystavená, ale i novou tvorbu.

Kunsthistorička Jelinková výtvarníkovi při vernisáži přála nevysychající pramen inspirace a životní vitality, ale také

„nebojácného mladého historika umění, který by proměnil systematické badatelské úsilí v monografické zpracování kompletní autorovy tvorby, aby se co nejširší odborná i laická veřejnost mohlasoustavně probírat a inspirovat jeho vynikajícími díly.“

Jubilanta podřadila také krajská radní pro kulturu Marie Kružíková: „Pekvapilo mě, když jsem dostala pozvánku na výstavu k jeho jubileu. S tímhle mládíkem se pravidelně potkávám... a víbec mě nenapadlo, že má takovéto životní jubileum. Já pod ním smekám...“ komentovala jeho vitalitu a elán.

HISTORICKÁ UMĚNÍ Dagmar Jelinková spolu s Františkem Dörflem při vernisáži výstavy k jeho osmdesátce.
Foto: Jiří Varhaník